

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla Dr. Gondos Csaba ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** székhelyű felperesnek - Dr. Szanka László ügyvéd által képviselt **I.rendű alperes neve (címe)** alatti székhelyű I.r., Dr. Ecseki Erzsébet ügyvéd által képviselt **II.rendű alperes neve (címe)** szám alatti idézési című II.r., Dr. Karas Mónika ügyvéd által képviselt **III.rendű alperes neve (címe)** alatti székhelyű III.r. és Dr. Budai Géza ügyvéd által képviselt **IV.rendű alperes neve (címe)** alatti lakos IV.r. alperesek ellen személyiségi jog megsértésének megállapítása iránt indított perében a Csongrád Megyei Bíróság 2008. április 22. napján kelt 2.P.20.862/2006/59. számú ítélete ellen a felperes 60., az I.r. alperes 61., a II.r. alperes 63. és a III.r. alperes 62. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit **részben és akként változtatja meg**, hogy a keresetet teljes egészében elutasítja. A II.r. alperes perköltség fizetésére kötelezését mellőzi. A III.r. és IV.r. alperes részére a felperes által személyenként fizetendő elsőfokú perköltség összegét 1.000.000 - 1.000.000.- (Egymillió) Ft-ra leszállítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az II.r. alperesnek 2.616.000.- (Kettőmillió-hatszázhatvanhat ezer) Ft elsőfokú eljárási költséget.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r., III.r. és IV.r. alpereseknek személyenként 500.000 (Ötszáz ezer) Ft, a II.r. alperesnek pedig 36.000.- (Harminchat ezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy az illetékes állami adóhatóság külön felhívására fizessen meg a Magyar Államnak 900.000.- (Kilencszáz ezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS:

A III.r. alperes által kiadott ... című napilap 2004. július 17-én megjelent számának 13. oldalán „Kínai méz után egyiptomi hagyma” címmel és „A termék tanács aggódik, mert Afrikában tiltott növényvédőket is használnak” alcímmel jelent meg a IV.r. alperes által írt újságcikk. Annak témája nagy mennyiségű egyiptomi vöröshagyma Magyarországra történő behozatala. A cikk tartalmazza a II.r. alperesnek, mint az I.r. alperesi társadalmi szervezet elnökének, valamint a hagyma értékesítésével a felperes által megbízott **/személy 1/** vállalkozónak a nyilatkozatát.

Az újságcikk szerint a II.r. alperes az alábbi nyilatkozatot tette:

„Egyiptomból jelentős mennyiségű vöröshagyma ellenőrizetlenül érkezett hazánkba... Érdeklődésére (II.r. alperes) egyetlen határátkelőnél sem tudtak pontos információt adni arról, hogyan és mikor került hozzánk a behozatali áru... II.rendű alperes tudni véli, hogy a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei **település 1-ről** az egyik vállalkozó nagyobb tételben vásárolt vöröshagymát az egyiptomiaktól... az ömlesztve árult hagymát úgy kínálják, mintha Magyarországon termelt volna. A termék tanács elnöke több növényvédelmi állomás illetékesével beszélt az elmúlt napokban, s mint mondta, egyiktől sem kapott megnyugtató választ arra vonatkozóan, hogy ellenőrizték-e egyáltalán az említett portékát. II.rendű alperes úgy fogalmazott: aggályait csak fokozzák azok az információi, melyek szerint néhány észak-afrikai országban - vélhetően Egyiptomban is - mindmáig olyan növényvédő szereket is forgalmaznak, amelynek használatát Magyarországon már rég betiltották”.

Majd a lap így fogalmaz: „A ... lapzárta előtt érte utol a **/felperes neve/** által az egyiptomi hagyma értékesítésével megbízott vállalkozót”. Ezt követően pedig **/személy 1/** vállalkozó nyilatkozatát teszi közzé, aki szerint „... be sem engednék az országba, ha a határátkelőnél a hagyma nem esne át növényvédelmi vizsgálaton.” továbbá hozzátette, „nincs tudomása arról, hogy az áruházak, áruházláncok milyen államot tüntetnek fel a termék származását jelölő vignettára, mert a vevők a raktárából viszik el az árut.”

A felperes a Csongrád Megyei Bíróság előtt 2.P.20.648/2005. szám alatt a I.r. és II.r. alperessel szemben előterjesztett keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperesek a fenti újságcikkben megjelent II.r. alperesi kijelentésekkel megsértették a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogait, ennek jogkövetkezményeként kérte kötelezni az alpereseket elégtétel adására, továbbá egyetemlegesen 43.650.695.- Ft + 25 % ÁFA és annak 2004. szeptember 1. napjától járó késedelmi kamata 30 napon belüli megfizetésére. Keresete indokolásaként előadta, hogy az újságcikkben a II.r. alperes olyan valótlan állításokat tett, illetve való tényeket tüntetett fel hamis színben,

amelyek személyiségi jogainak megsértését eredményezték. Hangsúlyozta, hogy valótlan a II.r. alperes engedély, illetve növény-egészségügyi igazolás hiányára vonatkozó hivatkozása, az erre irányuló vizsgálatokat ugyanis az Európai Unió, illetőleg az Egyiptommal kötött megállapodás alapján az egyiptomi hatóságok elvégezték, amelyet okirattal kívánt igazolni. Előadta, hogy az újságcikk megjelenését követően a **/cég 1/** illetőleg a **/cég 2/** elállt a kb. 850 tonna vöröshagyma megvásárlására vonatkozó igényétől, ebből eredő kára a keresetben megjelölt összeg.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Védekezésük szerint a II.r. alperes a felperesi cég nevét az újságírónak nem említette meg, nyilatkozatában az Egyiptomból importált hagyma magyarországi forgalomba hozatalával kapcsolatos aggályait fejezte ki. Ebben a magyarországi termelők és fogyasztók érdekeinek védelmére vonatkozó szándék vezette, amely az I.r. alperes társadalmi szervezet feladata is. Hivatkozott továbbá arra, hogy a II.r. alperes kijelentéseit nem magánszemélyként, hanem mint az I.r. alperes alkalmazottja tette, ebből következően a Ptk. 348. §-a alapján magatartásáért - ha azzal jogsértést követett el - az I.r. alperes tartozik helytállni.

A fellebbezés folytán eljáró Szegedi Ítéltőtanács a Csongrád Megyei Bíróság 2.P.20.648/2005/10. számú ítéletét hatályon kívül helyezte és ugyanezt a bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította, további bizonyítási eljárás lefolytatását elrendelve.

A megismételt eljárásban a felperes keresetét a III.r. és a IV.r. alperesekre kiterjesztette, velük szemben is kérte a jogsértés megállapítását az alapeljárásban előadottak alapján. Az I.r., III.r. és a IV.r. alperest egyetemlegesen kérte az alapeljárásban megjelölt összegű kártérítés és járulékai megfizetésére kötelezni. A II.r. alperest illetően keresetét leszállította, vele szemben csak a jogsértés megállapítását kérte.

A megismételt eljárásban az I.r. és a II.r. alperesek ellenkérelmüket változatlanul fenntartották.

A III.r. és a IV.r. alperesek ugyancsak a kereset elutasítását kérték. A felperes személyének beazonosíthatóságát, illetve a nyilatkozat jogsértő jellegét illetően csatlakoztak az I.r. és a II.r. alperes védekezésében előadottakhoz. Ezt meghaladóan hivatkoztak arra, hogy **/személy 1/** nyilatkozatának megjelentetése folytán - amely cáfolja a II.r. alperes által előadottakat - a cikk olyan, az egész társadalmat érintő kérdést vetett fel, amely társadalmi vitának tekintendő, így az a Legfelsőbb Bíróság 12. számú polgári kollégiumi állásfoglalása alapján nem lehet

helyreigazítás tárgya. A IV.r. alperes a sajtóról szóló 1986. évi II. tv. 11. § (1) bekezdés c.) pontjában foglaltaknak megfelelően járt el, a közzétett állítások helyességét ellenőrizte,

illetve a hagymát értékesítő hipermarketekben is érdeklődött a hagyma állapota iránt. Vitatták a felperes kártérítési igényét.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban hozott ítéletével megállapította, hogy az alperesek a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát megsértették, amikor a III.r. alperes kiadásában megjelenő ... című napilap 2004. július 17-i számában „Kínai méz után egyiptomi hagyma” című cikkben azt a valótlan tényt állították, hogy 2004-ben Egyiptomból nagy mennyiségű vöröshagyma érkezett ellenőrizetlenül Magyarországra, és nem tudni miként jutott be az országba az Észak-Afrikából származó zöldségféle.

Azon valós tényekkel, hogy néhány Észak-Afrikai országban - vélhetően Egyiptomban is - olyan növényvédő szereket forgalmaznak, melynek használatát Magyarországon már betiltották, illetőleg, hogy az I.r. alperes elnöke több növényvédelmi állomás illetékesével beszélt, és egyiküktől sem kapott megnyugtató választ arra, hogy ellenőrizték-e a felperes portékáját, azt a hamis látszatot keltette, hogy a felperes által importált hagymát tiltott növényvédő szerrel kezelték.

Kötelezte a III.r. alperest, hogy 30 napon belül a ... című napilap ugyanezen oldalán tegye közzé a fenti szöveget. Az ezt meghaladó keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I.r. alperesnek 15 napon 1.700.000.-Ft-ot, a III.r. alperesnek 1.518.780.- Ft-ot, a IV.r. alperesnek 1.500.000.- Ft-ot, mint első- és másodfokú perköltséget. A II.r. alperest a felperes javára marasztalta 170.000.- Ft perköltségben. Kötelezte a felperest 900.000.- Ft le nem rótt eljárási illeték megfizetésére. Az ítélet tábla iránymutatása alapján lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy a II.r. alperes nyilatkozata a felperesre vonatkoztatható. Ezt alátámasztja a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központjának Növény-, Talaj- és Agrárkörnyezet-védelmi Igazgatóságának igazolása, amelyből kitűnik, hogy 2004. május 1. napját megelőzően a vöröshagyma Egyiptomból Murakeresztúr határállomáson való beléptetéssel vasútvonalon érkezett, a termék növény-egészségügyi vizsgálatát követően a felperesi kft. címére. A felperes beazonosíthatóságát bizonyító körülményként értékelte továbbá, hogy a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnokságának igazolása szerint a 2004. május 1. és július 17-e közötti időszakban Egyiptomból importált vöröshagyma szabad forgalomba bocsátását kizárólag a felperes végezte. Emellett **/tanú 1/** tanú előadta, tudomásuk volt arról, hogy 2004-ben a felperes a vöröshagymát Egyiptomból importálta, tudták azt is, hogy **település 1-en** tárolta. Ezzel egyezően nyilatkozott **/tanú 2/** tanú is, **/személy 1/** pedig igazolta, hogy 2003. és 2004. évben **település 1-en** csak a

felperes tárolt hagymát, és információi szerint ebben az időszakban Egyiptomból a felperesen kívül más nem hozott be ilyen terméket.

A jogsértést vizsgálva megállapította, valótlan a II.r. alperesnek az a kijelentése, amely arra vonatkozik, hogy az áru behozatala nem volt nyomon követhető, illetőleg az minden ellenőrzés nélkül került az ország területére. A felperes által csatolt okirati bizonyítékok ugyanis igazolják, hogy a szállítmány a szlovéniai Koper kikötőjén keresztül vonaton a murakeresztúri országhatárt átlépve érkezett Magyarországra. Ugyancsak az okirati bizonyítékok, valamint **/tanú 3/-nak** a Fővárosi és Pest Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóságának alkalmazottja által tett tanúvallomása alapján megállapította továbbá, hogy az importárúnak a Európai Unió területére történő beléptetésekor az egyiptomi hatóságok által kiállított növényegészségügyi bizonyítvány meglétét ellenőrzik, s laboratóriumi vizsgálat szükségessége nem merül fel, ha ezen okirat nem utal arra, hogy az árut növényvédő szerrel kezelték. Mindez igazolja, hogy a perbeli esetben a hagyma importja az erre vonatkozó előírásoknak megfelelően történt, nem vonható le tehát az a következtetés, hogy ellenőrizetlenül érkezett az ország területére. Nem valótlan ugyan a cikknek a Magyarországon már betiltott növényvédő szerek Észak-Afrikában (Egyiptomban) való használatára vonatkozó állítása, azonban e kitétel az említett valótlan tényállításokkal összefüggésben azt a látszatot keltheti, hogy a felperes által Egyiptomból importált hagyma olyan növényvédő szerrel lehetett kezelve, amelyet Magyarországon már betiltottak, ezért a termék egészségre ártalmas. Mindez alkalmas arra, hogy a felperes szakmai és a fogyasztók általi megítélését negatívan befolyásolhatja, így a II.r. alperes megsértette a perbeli kijelentésekkel a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát. Az I.r. alperes felelőssége a munkaviszonyban álló II.r. alperes jogsértő magatartása folytán áll fenn. A III.r. és a IV.r. alperesek a II.r. alperes jogsértő nyilatkozatának közzététele miatt felelősek. A kereset tárgyává tett további tényállítások kapcsán a jogsértést nem találta megállapíthatónak, részint mert azok a felperest nem érintik, részint pedig a valóságnak megfelelnek. Mindezek alapján a Ptk. 84. § (1) bekezdése alapján a jogsértést megállapította, és a felperes kérelmének megfelelően az ítélet rendelkező részének közzétételével III.r. alperest kötelezte elégtétel adására.

Alapvetően ítélte a felperes kártérítési igényét. Álláspontja szerint perben meghallgatott tanúk vallomása (**/tanú 1/, /tanú 2/**) kétséget kizáróan nem igazolta, hogy az újságcikkben megjelentek nyomán hiúsult meg a felperes által behozott hagyma további értékesítése, így módon nem bizonyítható az okozati összefüggés a felperes esetleges kára és a jogsértő magatartás között, ezért a kár

összecszerülésére vonatkozóan felajánlott bizonyítás lefolytatását mellőzte. Tekintve, hogy az I.r., III.r. és a IV.r. alperesek a kártérítési igény elutasítása folytán nagyobb részt pernyertesek lettek, a javukra kötelezte a felperest perköltség megfizetésére, míg a II.r. alperes vonatkozásában a módosított kereset csak az objektív szankciók alkalmazására

irányult, amelyet illetően a II.r. alperes túlnyomórészt elvesztett lett, ezért köteles a perköltség megfizetésére.

Az ítélet ellen a felperes, a I.r., a II.r. és a III.r. alperesek éltek fellebbezéssel.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával kérte, hogy a bíróság kötelezze az I.r., III.r. és a IV.r. alpereseket egyetemlegesen a keresete szerinti kártérítés megfizetésére, másodlagosan e körben az elsőfokú ítélet hatályaon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára kötelezését kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével jutott arra a következtetésre, hogy nem bizonyítható az okozati összefüggés a jogsértő nyilatkozat, illetve kára között. A perben meghallgatott **/tanú 1/**, **/tanú 2/** és **/személy 1/** tanúvallomásából - az elsőfokú bíróság megállapításával ellentétben - az állapítható meg, hogy a behozott termékkel szemben az egyetlen kifogás annak származása volt, ezért a valótlán II.r. alperesi állítások, illetve azok újságcikkekben való megjelentetése miatt nem tudta értékesíteni a már behozott terméket. Sételmezte, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok körében nem értékelte a **/cég 1/** szándéknyilatkozatát és ennek indokát sem adta.

Kifogásolta az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezését: az elsőfokú ítélet indokolása nem tartalmazza a perköltség kiszámításának módját, nem tűnik ki abból, hogy általános forgalmi adót tartalmaz-e, illetve nem különítette el az elsőfokú bíróság az ügyvédi munkadíjat a készkiadásoktól. A megállapított ügyvédi munkadíj eltér a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3. § (1) bekezdés a.) - b.) pontjai szerint megállapítható összegtől is. Rámutatott továbbá arra, hogy az elsőfokú bíróság a perköltség mértékét a kártérítési igény összegéhez igazította, holott e vonatkozásban gyakorlatilag bizonyítás lefolytatására nem került sor. Ezért e vonatkozásban az alperesi képviselőknek érdemi tevékenységet kifejteniük nem kellett.

Az I.r., a II.r. és a III.r. alperesek fellebbezésükben az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a kereset teljes egészében történő elutasítását kérték. Fenntartották a felperes beazonosíthatóságát illetően az elsőfokú eljárásban tett előadásukat, kiemelve, hogy a felperes személye a peres eljárásban is csak hosszas bizonyítás eredményeként lett beazonosítható, az olvasók a sajtóközlemény megismerése alapján a felperes, mint importőr személyére következtetni nem tudtak. Álláspontjuk szerint a csatolt okirati bizonyítékok alapján kétséget kizáróan nem bizonyított, hogy a kérdéses időszakban kizárólag a felperes importált hagymát Egyiptomból. A beszerzett bizonyítékok alapján az is megállapítható volt, hogy a Magyarországra érkezett vöröshagyma vizsgálata nem történt meg a vonatkozásban, hogy az növényvédő szer maradványokat tartalmaz-e. Így nem tekinthető valótlannak

azon állítás, amely az ellenőrizetlen behozatalra vonatkozik. Alaptalanul jutott az elsőfokú bíróság arra az álláspontra is, hogy a cikk valós tényállításokkal hamis látszatot keletkeztetett. Az újságcikk ugyanis az I.r. és a II.r. alperesek „aggodalmát” juttatta kifejezésre az Egyiptomból származó vöröshagyma esetleges érintettsége tekintetében. Ennek a véleménynek a kifejtése az I.r. és a II.r. alperesek nem csak jogosultak voltak, hanem az a hivatali kötelességük körébe is tartozott. A III.r. alperes ismételt hangsúlyozta, hogy a cikk az ügyben érintett kereskedő nyilatkozatát is tartalmazza.

A II.r. alperes álláspontja szerint törvénysértő az ítéletnek a perköltségre vonatkozó rendelkezése, tekintettel arra, hogy a felperes a vele szemben előterjesztett kártérítési igényétől csak az ítélet meghozatalát megelőzően, a tárgyalás berekesztése előtt állt el. Hangsúlyozta, hogy ő a per során mindvégig hivatkozott arra, hogy az I.r. alperessel munkaviszonyban állt, így kártérítési felelőssége nem állapítható meg. A felperes a kártérítési követeléstől való elállása folytán a Pp. 160. § (1) bekezdése alapján köteles ezzel összefüggő költségeit megtéríteni, így az elsőfokú bíróságnak a felperest kellett volna e vonatkozásban perköltség megfizetésére köteleznie.

A felperes az I.r. a II.r. és a III.r. alperesi fellebbezések kapcsán az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte fellebbezési ellenkérelmében. A II.r. alperes perköltséget sérelmező fellebbezése kapcsán arra hivatkozott, hogy a II.r. alperes a perben csupán állította, hogy munkaviszonyban áll az I.r. alperessel, amikor az ezt igazoló bizonyítékot is csatolta, a kártérítési keresetétől vele szemben rögtön elállt. A II.r. alperes késedelmesen igazolta azokat a tényeket, amelyek alapján a kártérítési kereset vele szemben megalapozatlan, ezért a Pp. 80. § (2) bekezdése szerint az ebből származó költségei megtérítésére akkor sem tarthat igényt, ha egyébként pernyertes.

A felperes fellebbezése alaptalan, a I.r., a II.r. és a III.r. alperesek fellebbezése alapos.

A Ptk. 75. § (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak.

A Ptk. 78. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is.

A (2) bekezdés alapján a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, való tényt hamis színben tüntet fel.

E rendelkezések alapján a jóhírnév megsértésének megállapítására az olyan valótlan és a személy hátrányos megítélését kiváltó közlés alkalmas, amely valamely tényt határozottan vagy burkoltan tartalmaz.

Ugyanakkor a véleménynyilvánítás joga az Alkotmányban biztosított alapjogok egyike. A véleménynyilvánítás abban az esetben tölti be társadalmi rendeltetését, ha kellően megalapozott, helyesen tükrözi a jóhiszeműség és a tisztesség követelményét, ha az értékelés, bírálat megtartja a gondolkodás és az ítéletalkotás szabályait. Tehát a véleménynyilvánítási bírálati szabadság addig lehet jogszerű és megengedett, amíg a

másik személyével, tevékenységével szembeni társadalmi elvárásoknak megfelelő módon kerül megfogalmazásra. Ebből következően a véleménynyilvánítás is eredményezheti a jóhírnév sérelmét, ha minden ténybeli alapot nélkülözve tartalmaz elmarasztaló értékítéletet, vagy kifejezésmódjában indokolatlanul bántó, sértő, lealázó (BH.2003/407/II., BH.1993/89.).

A jóhírnév sérelme akkor, és azzal szemben valósul meg, akinek a személyére a jogsértő tényállítás vagy vélemény vonatkoztatható.

Az alperesek fellebbezése kapcsán elsődlegesen vizsgálendő, hogy az újságcikk, illetve az abban szereplő II.r. alperesi kijelentések a felperesre vonatkoztathatók-e. Az ítéletábra mindenben egyetért az elsőfokú bíróság e körben kifejtett álláspontjával. A megismételt eljárásban csatolt okirati bizonyítékok egyértelműen igazolják, hogy a kérdéses időszakban a felperes Egyiptomból importált vöröshagymát, és bizonyította az is, hogy a megnevezett **település 1-beli** vállalkozó kizárólag a felperes által beszállított terméket raktározta. Az ezzel foglalkozó gazdasági társaságok és vállalkozók - a meghallgatott tanúk vallomása alapján is igazoltan - erről tudomással bírtak. A cikk ugyan hibásan, de feltüntette a felperes nevét is, az elírás ellenére szakmai körökben felismerhető volt, hogy az újságcikk, illetve a II.r. alperes nyilatkozata a felperes által behozott hagymára vonatkozik.

Ezt követően a vizsgálendő kérdés az volt, hogy a II.r. alperes újságcikkben megjelent nyilatkozata alkalmas-e a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogának megsértésére. A felperes keresetlevelében pontokba szedve, részint a szöveggörnyezetből kiragadva jelölte meg a számára sérelmesnek tartott kijelentéseket. A bírói gyakorlat a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogsértés megállapítása iránti perekben is irányadónak tekinti a Legfelsőbb Bíróság PK. 12. számú állásfoglalásának II. pontjában írtakat - ahogyan erre az elsőfokú bíróság is helytállóan hivatkozott -, amelynek értelmében az ilyen igények elbírálásánál a kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni. A sajtóközlemény - a perbeli esetben a II.r. alperes újságcikkben megjelent nyilatkozata - összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni és az értékelésnél tekintettel lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. Mindezek alapján a II.r. alperes nyilatkozatának a tartalmát a maga összefüggésében és keletkezésének körülményeit is vizsgálva lehet állást foglalni a jogsértés megvalósulását illetően. Így nem hagyható figyelmen kívül, hogy a cikk megjelenését

Pf.II.20.380/2008/4.szám

megelőző időszakban az importált élelmiszerek minőségével kapcsolatban kifogások merültek fel. Erre utal a cikk a bevezetőjében. Nem cáfolt tény, hogy a felperes által importált termék a kereskedelmi forgalomban, mint magyar hagyma jelent meg. Ilyen előzmények után a II.r. alperes annak járt utána, hogy honnan származik ténylegesen az így árusított termék, és az hogyan jutott az országba, illetve milyen ellenőrzésen esett át. A

IV.r. alperes újságírónak e kutatása eredményéről számolt be, közölve, hogy a határátkelőknél erre vonatkozó pontos információval nem tudtak szolgálni, illetve a megkeresett hatóságok sem tudtak választ adni arra, hogy ellenőrzésen esett-e át az áru. Ezen alperesi állítások pedig a valóságnak megfelelőek: 57. sorszám alatt elfekszik a Növény- és Talajvédelmi Központi Szolgálat II.r. alperes megkeresésére adott válasza, amelyből valóban kitűnik, hogy a növényvédelmi hatóságnak e szállítmányról tudomása nem volt, továbbá az is, hogy mezőgazdasági termékeknek az Európai Unióba történő behozatalakor nem történik meg azok növény-egészségügyi vizsgálata, vagyis nem ellenőrzik azt, hogy az adott termés valamely biológiai szermaradványt tartalmaz-e. Nem cáfolt tény az sem, hogy Európán kívül, jelen esetben Észak-Afrikában, így feltehetően Egyiptomban is forgalomban vannak olyan növényvédő szerek, amelyek használatát Magyarországon már betiltották. Ily módon összességében értékelve a II.r. alperes nyilatkozatát, az a külföldről behozott növény-egészségügyi ellenőrzésen át nem esett mezőgazdasági termékek behozatalával kapcsolatos aggályainak kifejezésre juttatása, amely véleménynyilvánításnak minősül. Megjegyzi az ítéletábra, nem bizonyított - azt a felperes sem állította -, hogy az általa importált vöröshagyma vegyszermaradványokra vonatkozó növény-egészségügyi vizsgálata megtörtént, nem állapítható meg az sem, hogy nem tartalmazott ilyet a termés.

Ha a véleménynyilvánítás a való tényekből okszerűen levont következtetésnek minősül - és kifejezőmódjában nem indokolatlanul bántó, sértő, lealacsonyító - a jóhírnév megsértését nem okozza akkor sem, ha egyébként negatív vagy téves értékítéletet alkot (BDT. 2006/1376. számú jogeset Komplex Jogtár). A fenti tények ismeretében a II.r. alperes kételyének hangot adó nyilatkozata nem okszerűtlen, ezért jogsértőnek nem tekinthető.

A jogsértés megállapíthatóságának hiányában az I.r. és a II.r. alperesek védekezése kapcsán csupán utal arra az ítéletábra, hogy a személyiségvédelem objektív jogkövetkezményeinek alkalmazása szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a tényállítás megtételét mi motiválta, ezért ha az megvalósítja a Ptk. 78. §-ában írt tényállást, a jogsértés ténye megállapítható (BH. 2002/392. számú jogeset indokolás).

A felperes kártérítési igénye (Ptk. 84. § (1) bekezdés e.) pont) a jóhírnévhez fűződő személyiségi jog megsértésén alapul. Tekintve, hogy az ítéletábra a személyhez fűződő jog megsértését nem találta megállapíthatónak, a felperes kártérítés iránti

- 10 -

igényét elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezés nem bírálható felül. Ettől függetlenül megjegyzi az ítéletábra, egyetért az elsőfokú bíróság azon megállapításával, hogy a perben rendelkezésre álló adatok alapján nem bizonyított, hogy a felperes esetleges kára az alperesek terhére rótt magatartással okozati összefüggésbe hozható lenne.

Ha a kereseti kérelem a személyiségi jog megsértéséhez fűződő, a Ptk. 84. § (1) bekezdésében írt jogkövetkezmények alkalmazására irányul, látszólagos keresethalmazat keletkezik. Ez következik a Legfelsőbb Bíróság 2001. évi 367. szám alatt közzétett eseti döntéséből is, amely szerint a meg nem határozható perértékű ügy illetéke külön nem számítható fel abban az esetben, ha a személyhez fűződő jogában sértett fél a fenti jogszabály alapján az objektív és szubjektív szankciók alkalmazását egyaránt kéri egy

keresetben, az így egységes keresetnek minősül. Ezért az elsőfokú bíróság helytállóan járt el, amikor a felperes II.r. alperessel szembeni keresetmódosítását kereset-leszállításként értékelte, nem kellett tehát a kártérítési igény vonatkozásában a per megszüntetéséről döntenie a Pp. 157. § e.) pontja alapján. Ebből következően a perköltség viseléséről is az ítéletben kellett határoznia.

A kereset leszállítása esetén a leszállítással érintett rész tekintetében a felperest általában pervesztesnek kell tekinteni, kivéve, ha a leszállításra az alperes per alatti teljesítésére tekintettel kerül sor. Ez a körülmény azonban jelen perben fel sem merült, ezért a II.r. alperes helytállóan hivatkozik arra, hogy a pervesztesség - pernyertesség arányának meghatározása tekintetében kiinduló pont a kártérítési összeg szerinti pertárgyérték. Alaptalanul hivatkozik a felperes arra, hogy a II.r. alperes késedelmesen igazolta az I.r. alperessel fennálló munkaviszonyát. A II.r. alperes az alapeljárásban 2005. július 29-én érkezett beadványának mellékleteként csatolta az 1992. január 30. napján kelt munkaszerződést, amelyet egyidejűleg megküldött a felperesnek is. A teljes bizonyító erejű magánokirat elegendő a munkaviszony fennállásának igazolására, az a körülmény, hogy a felperes indítványára a II.r. alperes a későbbiekben további okiratokat is csatolt, ezt nem érinti. Nem hivatkozhat tehát a felperes a Pp. 80. § (2) bekezdésében foglaltakra megalapozottan.

A kereset teljes elutasítása folytán a felperes pervesztes lett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperesek perköltségének a megfizetésére. A jogi képviselővel eljáró fél javára megállapítható ügyvédi költségekre vonatkozó rendelkezéseket a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet (R.) tartalmazza. A 2. § (1) bekezdése alapján a fél pernyertessége esetére követelheti, hogy részére a bíróság az ügyvéd munkadíjának és készkiadásainak címén kötelezze a felet

a./ a fél és a képviselője között létrejött ügyvédi megbízási szerződésben kikötött megbízási díj, valamint

b./ a fél által képviselője részére költségtérítésként megfizetett indokolt készkiadások együttes összegének a megfizetésére.

Erre vonatkozó díjmegállapodás hiányában a 3. § rendelkezéseit kell alkalmazni, figyelemmel a 4/A. §-ban írtakra is.

Pf.II.20.380/2008/4.szám

A perben a II.r. alperes 50/A/1. alatt megbízási szerződést csatolt, amely 2.180.000.- Ft + ÁFA összegű elsőfokú eljárásra vonatkozó megbízási díj kikötést tartalmaz. A II.r. alperes fellebbezési kérelmében a perköltség igényét megállapodásra alapította. A kártérítési igény összege, mint pertárgyérték figyelembevételével a megállapodás szerinti összeg nem tekinthető eltúlzottnak, így az ítéltábla nem látta indokát annak a rendelet 3. § (6) bekezdése alapján való mérséklése. Itt utal arra, téves az a felperesi fellebbezési előadás, mely szerint a kártérítési igényt illetően az elsőfokú bíróság bizonyítást nem folytatott le, hiszen az elsőfokú bíróság a felperes által bejelentett tanúk meghallgatása és vallomásuk értékelése után jutott az okozati összefüggés hiányával kapcsolatos következtetésére,

ezért vált szükségtelenné további, a kártérítés összegszerűségét érintő bizonyítás lefolytatása.

Az I.r., a III.r. és a IV.r. alperesek megbízási szerződést nem csatoltak, ezért a jogi képviselőjükkel felmerülő perköltség összege a R. már hivatkozott 3. § (1) bekezdés b.) pontja alapján állapítható meg. Alaptalanul sérelmezte a felperes az elsőfokú bíróság által az I.r. alperes javára megállapíthatott 1.700.000.- Ft perköltség összegét, hiszen az I.r. alperesnek az alapeljárásban és az ezt követő másodfokú eljárásban is merült fel költsége. A III.r. és a IV.r. alperesekkel szemben a keresetet a felperes csak a megismételt eljárásban terjesztette elő, ezért a részükre az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség összegét személyenként 1.000.000.- Ft-ra leszállította az ítélet tábla. Az így megállapított perköltség magában foglalja az általános forgalmi adó mértékét is.

A kifejtettekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, megfellebbezett rendelkezéseit a rendelkező részben foglaltak szerint a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, egyebekben helyben hagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperes köteles az alperesek jogi képviselőjével összefüggésben a másodfokú eljárásban felmerült, a R. 3. § (5) és (6) bekezdése alapján megállapított - a II.r. alperes által lerótt fellebbezési eljárási illeték összegét is magában foglaló - perköltség megfizetésére. A pereszes felperes az Itv. 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdése szerint köteles a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket megfizetni.

Szeged, 2008. december 17.

Dr.Szeghő Katalin sk.	Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.	Rakita Zsuzsanna sk.
a tanács elnöke	előadó bírő	táblabíró